

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adunk vissza.

KÖZÉRDÉK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjárt külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

25 éves koronázási jubileum.

Ó Felsege magyar királylyá koronázásának 25-ik évfordulóját a haza egész területén, különösen az ország szívében, ezen túl már a király magyar székvárosában, oly lélekemelő ünnepélylyé avatta fel a magyar nemzetnek királyához való hagyományos hűsége, ragaszkodása, áldozatkészsége és lelkesedése, a mint azt a negyed századdal ezelőtt végbement koronázás történelmi fontossága és jelentősége méltán megérdemelte. Az a másutt példátlan ragyogású fény és pompa, melyet az ország nagy vagyonu egyházi és világi főurai a király és nemzet közös örömnépén ez alkalommal kifejtettek nem hiu tetszelgés, nem a vagyonnak léha fitogtatása, hanem a hódoló tiszteletnek és hálának nyilvánítása a magyar szent koronával megkoronázott szeretett uralkodó iránt, kinek ősi erényünkbe vetett erős bizalma, magas belátása s törhetlen törvénytisztelete határozott szakitást jelent hazánk történetének oly hosszúra nyult s oly áldatlan korszakával, melyben a nemzet tettereje mesterségesen le volt nyögöztve, mikor a hazához, az ősi hagyományok és szokásokhoz való ragaszkodást hazánk elnyomói bűnnek tekintették vagy legalább is rossz szemmel nézték. Királyunk bölcs belátásával véget vetett úgy hisszük örökre e terméketlen korszaknak, szeretetének gyógyító erejével behegeztette a nemzet fájó sebeit, megadta számára egy az eddiginél szabadabb, műveltebb, emberhez méltóbb s határtalanul szebb állami fejlődés feltételeit. A nemzetet a visszanyert szabad mozgás, megizmosodott önértzet, a béke védő szárnyai alatt folyton emelkedő közművelődés, a szorgalom és megfeszített munka képessé tették, hogy századok mulasztásait pótolva, felemelkedhessék a többi művelt nemzetek sorába s részt követelhesen magának azon

munkából, melynek célját az emberiség előbbvitelle képezi. Ime ez az ok, melyért Alsófehérmegye hazafias lakossága is körülményeinek megfelelő egyszerűbb módon, de ép oly őszinte örömmel, hálattal szívvel és általános lelkesedéssel ünnepelte meg Ó Felsegének 25 éves koronázási jubileumát s lelkesedéssel csatlakozik a főrendi ház szónokának azon óhajtatásához, hogy a király népei örömeire ép erőben érhesse meg koronázásának 50 éves jubileumát is.

Az Isten áldja meg, az Isten tartsa meg!

A koronázási jubileum alkalmából N.-Enyeden történt eseményeket a következőkben soroljuk fel:

I. A világitás:

Esti 8 órakor felgyújtották a város házán a színes lámpásokat a király átlátszó képét, az erkélyt s ablakokat megvilágító gyertyákat, mely jeladásra a város összes ablakaiban felgyult a láng. Sok helyt voltak transparentek, virágfüzerek, virág csokrok, a király arcképe, vagy nevének megvilágított kezdő betűi. Nemcsak a magán, hanem a középületek is a rendesnél szebben voltak világítva és díszítve. Az ünnepi közönség sűrű tömegekben hullámzott az utcákon alá és fel s a körmet, mely a tüzőlt zene-karral az élén a várkastélyt megkerülte s bejárta a Magyar és Szentkirály-utcákat, a rendesnél sokkal népesebb volt.

II. Az isteni tisztelet:

A róm. kath. templomban fél 11 órakor kezdődött a diszmissé, melyen megjelent Ocsóti János kir. tanácsos vezetése mellett a megyei tiszttakar, ennek sorai között lépdelvén Homayer Sándor nyugalmazott porosz őrnagy s híres természetűdörös öles magassága imponans alakja is. Ott volt a honvéd tiszttakar, pénzügyigazgatóság, járásbíró, városi tanács s a helyben székelő többi hivatalok, azonkívül igen számos és díszes mindkét nemű közönség. A misét Deli Ödön plebánus tartotta lelkész társától álló segédlettel. Míse alatt és között a közlebről alakult oltárégyület vegyes énekkara énekelt dícséretes szabotossággal és mély érzéssel. Míse végeztével a hivatalos testületek s a közönség a ref. templomba ment át, melyet az áhitatos népség s

a különböző iskolák növendékei zsufolásig megtöltöttek. Itt Szilágyi Farkas lelkész tartott az ünnepély jelentőségének megfelelő megható imát, az egék urától áldást, boldogságot és hosszú életet könyörögve a népei boldogítására törekvő királynak, boldogságot, meglegegedést s békés fejlődést országunk népének s összes vallás felekezeteinek. A bezáró karének után a hallgatóság, egy részé áment a szomszédos lutheranus templomba, hol Schneider Alfred lelkész felemlytén hitfelekezeteinek az uralkodó iránti hagyományos hűségét, s ebből kifolyólag a 25 éves koronázási jubileumban való őszinte részvételét, megtartotta hálaladó könyörgését. — A délelőtt folyamán a helybeli gör. kath. vallású románok s az izraeliták templomában is megtartották a hálaladó isteni tiszteletet nagy közönség áhitatos részvételével. Az izraelita templom homlokzatán a királynak kivilágított melképe volt a megelőző este kiállítva s részünkről határozottan figyelmeztetésnek tartjuk a körmenet vezetői részéről, hogy a körmenetet oda nem vezették el, mivel a hódolatteljes tisztelet kifejezése méltán elvárhatja a figyelembe vételt és elismerést.

III. A nép ünnep:

Az idő kedvező levén a délután 3 órakor eldőrdült tarack lövések után nagy közönség gyűlt össze a sétátér árnyas fasorai között, hol felváltva a tüzőlt-zenekar s a cigány-zenekar válogatott zenedarabjaiban gyönyörködött. A közönségnek tánc kedvelő része csakhamar táncra kerekedett vigan lejtette a különböző táncokat késő estig. A városi oláh lakosság is, némileg ellentétben a Bécses felrándult tüntető hajjamu dr. Batiu seregével, szívből örvendezett magyar polgártársával együtt a magyar király jubileumának, s két száz oláh cigány hegedűlésére s a collegium ciposütőjének szakszerű vezénylete alatt olyan táncot ropogtatott, hogy helybe. Lehetett legalább 40 pár. A kalugeren s más közönséges táncokon kívül egy francia négyesre emlékeztető társas táncot is jártak, mely a helyszínen nyert értesülés szerint „hajdó” nevet visel, a táncok terminológiájában s mely úgy lehet a túrelmes költők névre nem annyira egyhangú és unalmas mint a nézőre névre. Bármint legyen a dolog, a n.-enyedi sétátéren első alkalommal láttuk az oláhságot tömegesen megjelenni s tisztességesen mulatni, s igan kívánatosnak tartanók ha ily néptünnepélyek gyakrabban ismétlődjenek. Jó lenne az alsóbb néposztályokra nézve egészségügyi, társa-

TÁRCZA.

Elég volt már . .

Elég volt már a siralomból —
El, el, idétlen könny, veled!
Eltűzlek, mint a szél haragja
A záporató felleget.
Nehéz börtön volt szenvedésem,
A sorsom: élő kárhozat . . .
S én dőre agygyal, gyöngye szívvel
Elsírtam ifjuságomat!

De már elég! . . A fájdalomnak
Én rabja többé nem vagyok —
Órcám a régi büszkeségnek
Pírjában újra fölragyog.
Kigyul szívemnek régi láza,
Két küzdő karom megfeszül . . .
Elállom a viharok útját
Szilárdan, rendületlenül!

Legyen hát harcok riadalma!
Vad, csendriasztó fergeteg!
Rázkódjék fel a rothadásból
A nagy világ, e véu beteg!
S tanuljatok meg imádkozni,
Ti álcát hordozó gazok,
Kik fekete, orzó kezekkel
Hitemben megrabolattok!

Végzet leszek! Sújtó kezemben
A villámok ostornyele . . .
Megreszket majd a céda, hitvány,
Ha egyet suhintok vele!

A denevért had szerterebben
A székorbácsolt éj felett —
S arcodra új fény fog ragyogni,
Meggértett isten: becsület!

Vagy jöjjön átok és gyalázat,
Lángoljon attól homlokom —
Bukjam, mint átvért gladiator
A vérben ázó homokon.
Utánam hősök serge támad,
Szívemben eszméim tüze;
Az ámitást, a hazugságot
Majd szent haraggal győzi le!

És eljön aztán lelkesedve
Keresni azt a szük gödört —
Hol harc után álmomba ringat
Áldott keblén anyám: a föld,
S a sírom, melyre akkor is még
Az ámitás követ hajít:
Fenn lobogtatja diadallal
Hitmennek fényes rongyait! . . .

Szabó Jenő.

A siberiai ólombányából.

Vége.

Megpróbáltam a filozófiához menekülni. Épen jókor. Társaim, alig egy, két kivétellel, tömegesen nyomultak az ajtó felé, jelenteni, hogy utiköltéségek elfogyott s szembe nézni a torturával, a mi a „könyvelmü költekezés” miatt reájok vár. Kettesével, hármásával vitték el a jelentkezőket ée a hajó zakatolását túlharogva, nem sokára kétségbeesett ordítás hangzott a kínzó teremből.

— Csak most légy erős, biztattam magamat. Perm úgy sem lehet messzire, ott lesz mit enni megint. Az

erkölcsi erő, a lelki bátorság, a miről annyi magasztos tudsz, már az első csapásnál cserben hagyva a gyakorlati életben?!

Ez az érv hatott. Volt még bennem egy kis hiuság. A következő pillanatban ismét föllázadt a gyomor, börtönünk majdnem teljesen kiürült s hirtelen megint telni kezdett. A megkorbácsolt emberek véresen, eltorzult arccal, de kenyérral tértek vissza. Csak Baikeliev, én és a rablóvezér fekdtünk mozdulatlanul helyeinken. A viszatérők között vonszolta elgyötört tagjait az a boldogtalan asszony is, megint kenyeret hozva gyermekeinek.

— Nő, lám! szólott hozzám egy hang belülről! — Az erkölcsi erő, a lelki bátorság címén milyen könnyen ki lehet bujni az igazi erkölcsi-erő, az igazi lelki bátorság következményei alól! Avagy mihez kell nagyobb erkölcsi erő: a nagyobb szenvedés, az ütlegek elől gyáván elmenekülni, mint a hogy te cselekedtél; vagy ahoz kell-e nagyobb bátorság, a mit ez a nő vitt véghez.

A börtön ajtajának becsapódásakor még tiszta volt az elmém s tudtam, hogy e nő erkölcsi erejéhez hasonló erkölcsi erőt tanusítani az én helyzetemben csak akkor volna lehetséges, ha nem a magam számára szereznék kenyeret az ütlegek árán, hanem az ő gyermekei számára s ezzel felmenteném őt a kínzások alól; de az ajtó becsapódása után hóbortnak tűnt föl előttem az egész filozofia s a fogolytársak falatozásának ingerlő neszt hallva örültnék neveztem magamamat, a miért a kínákozó alkalmat elszalasztottam. Kenyér kérésről reggelig szó sem lehet.

Valóságos láz vett erőm rajtam. Kinomban arcomon kiült a veríték s önön magammal való tusakodásom közben bizonyos kábultság szállott meg, egész testem elszibadt. Mintha az élet minden kinja rám fekdt volna, hogy agyon nyomjon, megmagyarázhatatlan súlyt éreztem fejemen, mellemen, karjaimon; a véreim pedig égtek mintha látát öntöttek volna ereimbe. Társaim beszéltek később, hogy egész éjjel hánykolódtam és félre beszéltem.

dalmi s művelődési szempontból egyaránt. Nem is lenne nagy dolog. Csak ingyen zene legyen vasárnaponként a sétátérén mint volt régebben a piacon, s a most néptelen sétátér eleve lenné élettel, vidámsággal népeztél be. Molnár segédtanár hamarosan egy kis gyűjtést rendezvén akkor a tökélet gyűjtött össze mellyel 3 versenydíjjal kitűzött színházi tanuló jegyét lehetett megvásárolni s ezzel szaporította a gyermekek mulatságát s azót is, kik kisebb vagy nagyobb távolságra vannak a gyermek kortól. Három jól rendezett versenyfutás volt, 8-10 részvevővel mindenik. Milyen lélekkel futottak a dícsőségért s a talán ennél is kívánatosabb belépti jegyért A szerencsés győzők neveit szívesen megörökítenék, de nem sikerült megtudnunk, legyen elég nekik ezuttal az a tudat, hogy a legyőzöttek még sok ideig fogják irigyelni babéraitak.

A közönség zöme 8 órakor a színházi díszelőadásra sietvén, a szép mulatság is véget ért.

IV. A díszelőadás:

A mai előadást díszelőadásnak mondani csak nagy mérvű elnézéssel és jó akarral lehet, de Isten is csak a jó szívet nézi s a kivitel főgyatkozásaira jószágosan szemet huny. Tólvölgyi V. Béla színgazgató jó szándékában ki kértelkednék? Nem volt-e tőle merész vállalkozás s rajongó oprimismus a mindennapi zuhogó záporok híres korszakában saját kárára és felelősségére egyetlen kétséges előadás kedvéért jó előre nyomatásban arenát ígérni a tisztelt közönségnek s ígérteit be is váltani? Az igaz, hogy a közönség didergett, helyéhez alig juthatott, kényelmetlenül ült, nagyrésze édes keveset látott s épen semmit sem hallott. Hanem arról csak nem tehet az igazgató ur hogy a régi városbáz udvarának lejtési viszonyai visszasók, hogy a hátrább ülők az előttek levőknek csak a háta közepét láthatják, s hogy a szabadban az acustika sem egészen megfelelő? Nehány él-tre való fia ugy ütötte helyre helyzetének hiányait, hogydeuevér módjára az oldalt álló szin vagy ketrec léceibe fogodva nézte végig az előadást. Mint minden színházban „A szent korona“ e darabot adták Váradi Antaltól. E darab felől a nézetek nagyon eltérők. A mi közönségünket a lazán összefüggő történelmi képek nem tudták felmelegíteni, a mi ugy lehet nem egészen a darab hibája. Megfelelő korhű kiállítás s öszszegőbb játék bizonyára nagyobb hatást idézett volna elő. A játékosok kellő buzgalmat fejtettek ki s különösen a Tólvölgyiné (Perényiné) és Szabadhegyi (Tomori) tulajdonmólag declamáló s a Tólvölgyi (Dobó) rövidke hős szerepében sikerült részletek fordultak elő. A hegedős (Kacsokovics) dallás kiűzésű ifju volt s Szapári Péter dícsőséges rabságának történetét sikerülten adta elő.

Tűzoltó egyletünk érdekében.

Nagyenyed város polgárságának egyik dícséretes sajátága, hogy a haladó kor lelkeinek követelményei elől nem szokott elzárkózni, sőt a mult időkből merített tapasztalatok bizonyítása szerint, Erdély haza részünkben rendszeren az uttörők között találjuk, midőn honi polgárságunknak valamely korszerű, üdvös eszme megvalósítása érdekében kellett osekednie.

Reggel már ott álltam én is Baikeliével meg a rabló vezérrel együtt az éhezett rabok között. A kamrában átkutatták minden zsebemet s mikor meggyőződtek róla, hogy csakugyan elfogyott a pénzem, félig levetkőzve egy oszlophoz kötöttek. Hirtelen suhogást hallottam két felől s abban a pillanatban olyan formát éreztem, mint a pár három élő kacorral végig hasították volna a hátamat. Mi történt azután — nem tudom.

Egész testemben összezúzva dél felé megmozdultam s fölvettem a szememet. Baikeliét ült mellettem, ébredésemet várva. Háta, karja tele volt sebekkel. Fölsegített, a rácsához támasztott ülő helyzetben s a kezembe adta azt a darab kenyeret, melyet kintzóm utánam dobtak.

Néztem sokáig a véren szertett táplálékot. Nem volt erőm egy harapást sem enni belőle. Leküzdhetetlen kedvem támadt a gyermekeknek adni; de megtudtam, hogy a gyermekek már kiszálltak. Baikeliét elbeszélte, hogy a felügyelő még utlegek árán sem volt hajlandó napjában egyszerűen többször kenyeret adni a gyermekek anyjának s a testben — lélekben megtört asszony, mikor ezt hallotta, ezet vesztette. A két kis fiút a legközelebbi hajóállomásnál átadták a hatóságoknak, hogy küldje vissza őket rokonaihoz, az anyát pedig tovább viszik Szibéria valamelyik kórházába. Ott feküdt a hajó-börtön padlóján kényeszerubbonyban, habzó ajakkal, hátrakötött kezekkel.

Estig több ízben vizet ittam s akkor elővettem az a darab kenyeret. Akarateróm, büszkeségem megtörtött; a lelkiismeret nem bántott többé, csak a sebeim sajtása. Ezt is megszoktam nemsokára.

Beláttam, hogy az éhezéshez eléggé trainirozva nem vagyok; lemondtam a dacról s Permig minden reggel oda álltam a kancsuka alá. És lassankint meggyőződtem róla, ha ugyan még tudtam kételkedni benne, hogy az éhséget eltűrni tudni nagyobb erkölcsi erő van szükség, mint a mekkor erkölcsi erő a kenyérért való utlegek elszívására képesit.

Igy például, midőn a mult század alkonyán ama b. e. nyelv újítók kiadták a jelszót, hogy a magyar nemzeti nyelvet művelni kell s e célból írói körököt kell alakítani, színtársulatokat kell szervezni, az enyedi deákok, kik részben az enyedi polgárság fiaiból kerültek és kerülnek ki, saját kebelükben már 1791-ben írói kört alakítottak és egy olyan műkedvelő színtársulatot szerveztek, melyből csakhamar az akkori kor leghíresebb magyar színművészei kerültek ki. Midőn a nagy Szécsenyi István gróf, a harmincas évek elején azt mondotta, hogy a hon fejlődése érdekében kaszinók alakítandók, Enyed polgársága színtársulatot szervezett, melynek elnöke volt az enyedi kaszinó, mikor ilyen alig volt még Magyarországon két-három. Alig kezdték szabadelvű vezér államférfiaink az urbéri válság korszerű eszméjét hangoztatni, Enyed polgársága hamar megértette a haladó kornak eme szép eszméjét is s nem várta be, míg e tekintetben maga az ország törvényhozásilag fog intézkedni. Hanem dözma fizetési kötelezettsége alul, mellyel a Bethlen-főkolónának tartozott, már 1847-ben, saját erején megváltotta magát.

Az elsők között találjuk Enyed polgárságát akkor is, mikor a tüzelem borzasztó pusztításának szakszerű képzettség és tervszerinti működés szerint korlátozása céljából, hazai városaink polgársága, saját kebelében tűzoltó egyleteket kezdett szervezni.

N.-Enyednek már 1872-ben annyira jól szervezett tűzoltó egylete volt, melynek akkor széles körben híre vala, tűzoltó zenekarral pedig aligha birt az erdélyi részekben alakult tűzoltó egyletek közül valamelyik előbb, mint az enyedi.

Szomorú érzés tölti el keblemet, midőn minden oldalról hallom a panaszt, hogy az enyedi szép tűzoltó egylet egyidő óta folyton hanyatlak sőt csaknem odáig jutott már, hogy létezni megszűnjék.

Megütődve kérdelem, miben rejlik ennek oka? Miben rejlik oka annak, hogy hanyatlani engedjük, eme szép egyletünket mely hivatala van városunk területén a polgárság vagyonát sőt akárhánszor egyeseknek életét is, folyton fenyegető tüzellem pusztításai ellenében szakszerű képzettség szerint és tervszerinti működés által, isten után megvédeni.

A felszerelés hiányában nem. Anyagi támogatásban pénzerejéhez mérten, mondhatni bősséges mértékben részesit az egyletet most is a város közpénztára. Legközelebből is egy szép és igen célszerű tűzfecskendőt hoztatott az egylet részére a város.

A nagy közönség erkölcsi támogatásának hiányában sem. Ez meg volt kezdettől fogva és megvan ma is, csak a maga helyes módja szerint igényben kell azt venni.

Működő erő is van elég városunkban, csak össze kell azt szedni, szervezni s a cél érdekében fel kell használni.

Vezető férfiakban sincs Enyeden hiány, csak meg kell találni azokat a férfiakat, kiknek idejük is kedvük is van egy ilyen üdvös intézmény élére állani s azt a mulhatatlannal megkivántató eréllyel s nemes buzgalommal vezetni.

A városunk polgársága között egy idő óta sajnos tapasztalható szakadás sincs bönítő hatással emez intéz-

ményünkre. Nincs olyan polgára Enyednek, egyéb kérdésekben bármely nézetet követő csoporthoz csatlakozott legyen, ki ezen intézményünk fennállását szíve mélyéből ne óhajtana.

Tűzoltó-egyletünk fennmaradásának szükségességéről nem is szólunk. Hisz az mindnyájunk előtt tudva van, hogy egy tűzoltó jól szervezett és kellőleg begyakorolt egyletre nem csak az olyan városoknak minő Enyed hanem minden valamirevaló községnek is annyira szüksége van, mint az emberi testnek a mindennapi kenyérre. Sohasem tudjuk melyik percben kondulnak meg haragujaink jelezve a borzalmas tűzveszélynek városunk valamely pontján kitörését.

Miben rejlik tehát szóban forgó egyletünknek egy idő óta folytonos, sajnos erőtlendülésének oka? Az elmondottak után könnyen megtalálhatjuk emez okot. Rejlik a lábra kapott közönyben, mely a hól jelentkezik megemészítő férgé minden üdvös intézménynek, miud megemészítő férgé szőlőhegyeinknek az anyira rettegett filokszera.

Nemszabad engednünk, hogy intézményeink gyűkér-szálaia pusztítani kezdő eme kártékony erkölcsi rovar az oly nemes lelkesedéssel megalakított és egy ideig színtoly lelkesedéssel fenntartott emez intézményünköt meg emészsze. Ezt megengednünk nemszabad, mert isten mentes, de olyan kárát valhatnók, melyet a baj megtörténte után eléggé megbánni nem tudnánk. Mindig igaznak marad a tapasztalatnak eme moudása: segíts magadon és isten is segít.

Ha közhasznu új intézményeket nem tudnak vagy nem akarunk manapság létre hozni, legalább ne engedjük elkalludni azokat, melyeket városi közügyeink iránt melegen érdeklődött, áldozatra kész férfiak a multban létre hoztak volt. Egy várost virágzóvá, jóhírűvé, az abban létező közhasznu intézményeket elevevé, erőssé, polgárságának elevensége, nemes lelkesedése és városa és ennek közhasznu intézményei iránt folyton nyilvánuló áldozatkészsége tehetnek.

N.-Enyed polgársága régi edők óta azzal volt híres hogy várossa közügyei iránt melegen érdeklődött s ennek jóhíre, fejlődése érdekében kötelességeit minden irányban lelkesedéssel teljesítette, a szükséges áldozatokat készséggel meghozta. Ennek lehet köszönni azt az örvendetes eredményt, hogy Enyed sok jó dologban megszokott előzni a hazai, nálanál jóval nagyobb és kedvezőbb viszonyok között élő városok közül akár hanyot.

A városunk jó híre, neve iránt való nemes érdeklődésben, ennek közhasznu intézményei iránt tartozó kötelességeinek teljesítésében ne maradjunk hátrább elődeinknél. Ébredjünk a közöny álmából mig nem késő, mert hasznos elintézni valóink most, az új idők megjöttével még több van, mint mennyi ama letűnt régebbi időkben volt.

A melyik város polgársága ma ennek közügyei iránt közönytösen visel imagát, az a város bizonyosan elmarad, mások lépnek gyorsan annak eleibe, mások eszedik el előle és élvezik az életrevalóság jóit és tápláló gyümölcseit.

Hogy városunk mostani polgársága ezen kis város jó híre, neve, fejlődése iránti nemes érdeklődésben közhasznu intézményei iránt tartozó kötelességeink teljesítésében nem

Teljes pompájában sütött, ragyogott a nyár, a mikor Permben elhagytuk a hajót, hogy a fogházban ideiglenesen elhelyezzenek bennünket, de a természet szépségei iránt nem volt meg már lelkemben a régi fogékonyaság s egykedvűen haladtam társaim között lassan pusztító vesztőhelyem, a permi börtön felé.

Üres, kopár, sötét nekem itt keleten, Szibéria töszomszédságában, jó Moszkvától kétszeresen távol az egész nagy orosz világ. Mintha már maga a teremő Isten is kiköltözött volna belőle s kárhözatra vetett lelkek ezreivel a császári gondviselés laknék erre csak.

Közép-Amerika felé.

— Utirajz —

Irta: Ebérgényi Emmánuel Ida.
(Folytatás.)

A párisi Champs-Elysées gyönyörű házsoraival széles, egyenes, hosszú tükörsíza térségével egész új világláknét tűnik fel Páris tömkelegrű részeiből.

A Palais Royal, a Notre Dame, a Madeleine, a Pantheon és stb. stb. feledhetetlen műlevezetek tarháza a művelt utazó közönségnek. A szobrokkal ékített térségek a télen át is zöld kerti utak, ééthatyalek egész paradicsommal alakítottak a ragyogó fővárost.

Jól beosztva az arasznyi időt, egyik este az opera páholyába foglaltunk helyet. Wagner remek művét „Lohengrint“ ez este játszották 11-dikszer. Itt aztán újabb meglepetés várt reánk: az opera tagok bámulatos tehetsége. Mily égi hangok voltak ezek! Mennyi finomság, mennyi erőteljes szenvedély ez énekjátékban! Mily kibeszélhetetlen gyönyörűség elhaló finálék mintha egy távollelvő erdő vízhangjai volnának.

Élő solója, midőn a palota erkélyéről férje után vágyó dallamokat küld tündéri hangoknak vélőd az, a mint szíve hullámlásából életre kel a remegő kétségbeesés minden scáláját. Az udvar preciz karéneke, Lohengrin hatyudala, mind oly kifogástalan volt, s oly előtanulmányokról tesz tanubizonyasgot, mely csak teljes elismerést érdemli ki a művészetet pártoló közönségnek.

Hogy akkor is zsefolásig telt meg az opera épület minden néző helye, ez csak méltó jelenség egy ily meatermível szemben.

Azonban időnk lejárt, buesut véve férjem anyjától, eltelve e kedves emlékekkel, folytattuk utunkat ellenkező irányba.

Anyósom vissza a bércecs Erdély határai közé, én pedig kis fiammal, messzi tengerekre, az új világrészbe, leendő otthonunkba.

Saint Nazaireből kellett indulnunk az „Amerique“ nevű posta-gózhajón. Dec. 9-én a Loire folyó torkolatán érettünk jött egy kis hajó s az említett posta-gózhajóra, mely pár órányi távolságra az Atlanti tengeren horgonyzott, átszállított mindnyájunkat. Elbucszunk tehát a francia partoktól, el a vén Európától, mely magába zárja szép magyar hazánkat, hol anyai jó és rossz napokat megadással törtünk, s istenre bízva sorsunkat, a jövőbe vetett reménnyel könnyült szívvel léptük át hajó szobáinkat.

Elrendezve esomagjaink, fejtöttünk, hogy megvisz-gáljuk tudvágyó kis fiammal ez előttünk új jármű minden részét.

A hajó igen nagy térséggel birt, kényelmes beosztással; hőlgyzalón, pipázó és zongora teremmel és első osztályu kabinokkal. Ezuttal több mint kétszáz egyén vett részt a tengeri utban.

Tisztaság, csin jellemzi a francia hajót, pompás jó ételek, friss jégbehűtött italok. Szóval a hajótársulat mindent elkövet, hogy utasai felleljk azt a kényelmet és kiszolgálást, mely a tengeri utnak elengedhetlen feltétele, s a mely itt, mindig is arányban áll az utazási költségek magas árával.

akar a rége tassa meg, szükségese edéssel le lelkét.

E vé meg ezen vegyen rés tanácskozá

Az erdő

Ugy művelődés az erdélyi egyesülete lődésének velt közle helyet bizt feltételei nagy köz

Harc iskela új kezlettket tanárai tesztvérinte

án d. e. Torda vár nagyobb s

A tanácskoszoru is Maros-Torvényhatós

lök által, marosi, górályi tábla vatal és a

Az foglalta el tekezted a szaktud kozasakb lemet is,

volt. Maj az előki tónak, ki lendületes jatos kara meg, ezek

„Az melyekne vált arc a gyerme

ti képvise tanultak,

Az ger hullá játékoser dobja s e S jaj nekt Széd

végre leca köt egyidő vágásba.

E k spanyol, és az éne Az gyedik na

Egy om ritkan Nap csak a me egyhangus kanó czáp

A h zoldes viz alakban sz

Kül végtelensé képsességé

De Egy cayen csal ki, veszi a co gyűltek o

akar a régebbi el maradni azt legközelebből azzal mutassa meg, hogy egyik közhasznú régi intézménybe a legszükségesebb, tüzoltó-egyletünkbe közös erővel és lelkesedéssel leheljük a megújulásnak és megelevenedésnek lelkét.

E végből polgáraink közül ki csak teheti, jelenjen meg ezen együletnek mai napon megtartandó közgyűlésén a vegyen részt ennek megelevenítése érdekében folytatandó tanácskozásaiiban.

Szilágyi Farkas.

Az erdélyi református tanárok értekezlete Maros-Vásárhelyt.

Ugy a protestáns tanügy, mint általában hazánk köznevelődésének történetében igen figyelemreméltó jelenség az erdélyi ref. tanárok nagy és szép multra támaszkodó egyesülete. Kulturális törekvései, melyekkel a tanügy fejlődésének irányt szab; reform eszmei, melyekkel a művelt közleményt koronként megtermékenyíti, elsőrendű helyet biztosítanak számára a magyar nemzeti állam lét-feltételei között. Múltó, hogy nemes munkálkodásáról a nagy közönség is tudomást vegyen.

Három év óta, midőn Nagyenyeden, a Bethlen főiskola új szárnyának felszentelésekor tartották volt értekezletüket, most gyűltek össze először a hét gimnázium tanárai tanácskozára, a székelyiek fővárosában, az ottani testvérintézet tanárkarának szives meghívására. Május 30-án d. e. 10 órakor vetn kezdetét az értekezlet Maros-Torda vármegye székházánál, melyet a tisztikar a legnagyobb szíveséggel becsátott az értekezlet rendelkezésére. A tanácskozásra érkezett vendégeken kívül igen szép női koszu is ékesítette a közgyűlési termet, a hol magát Maros-Torda vármegye és M.-Vásárhely sz. kir. város törvényhatósági bizottsága is képviseltette, részint tisztviselők által, részint egyes bizottsági tagok személyében. A marosi, görgényi és m.-vásárhelyi egyházak mellett a királyi tábla, törvényszék, tanfelügyelőség, több királyi hivatal és a helybeli tanintézetek képviseletét is láthattuk.

Az elnöki szót B á r ó K e m é n y D o m o k o s foglalta el rövid és tartalmas beszéddel üdvözölve az Értekezletet és azon ohajtásának adva kifejezést hogy tanáraink a szaktudományok körébe tartozó kérdések fölötti tanácskozásiakba vigyék bele egyszersmind ama protestáns szellemet is, mely intézeteinknek minden időben fenntartója volt. Majd sikeres munkálkodást kívánva az Értekezletnek, az elnöki tisztet átadja B e d ő h á z i J á n o s igazgatónak, ki az értekezletet egy magas színvonalon álló, lendületes és protestáns iskoláink történeti fejlődését, sajátos karakterét há vonásokkal esetelőd beszédevel nyitja meg, ezeket mondva a többek között:

„Azoknak az almatermeknek küldöttei vagytok, a melyeknek említésekor az élet küzdelmeiben barázdássá vált arc felderül, a borusszem megvilan s megifjodunk a gyermekkori emlékekem; azoknak az iskoláknak vagytok ti képviselői a hol nemcsak mi magunk, hanem atyáink is tanultak, a melyekben nyert első impulzusok, mint a dajka

Az első 2—3 nap betegek vagyunk ugyan, a tenger hullámai hátukra veszik a hajót, mely csak könnyű játékszer nekik, majd egy hullámvölgybe jobbra, balra dobja s e kegyetlen játéka így tart 20—24 sőt 36 órát is. S jaj nekünk! már-már a halál lebeg szemünk előtt.

Szédülés, szívfájás, borzongás stb. stb. De a tenger végre lecsendesül, a hullámok kisimulnak, a szél is békét köt eggyidőre s mi kezdünk visszatérni a rendes kerékvágásba.

E közben megkezdődnek az esti koncertek. Francia, spanyol, angol és német bemutatja ügyességét a zongorán és az énekekben.

Az első napok fagyos hidegségét a harmadik, negyedik napon családias melegség váltja fel.

Egyik a másikat igyekezik földeríteni s így az unalom ritkán kaphat lábra.

Napok, hetek teltek már el és sehohelyetlen kis vár, csak a mélységes tenger terült el mindenfelé, melynek egyhangúságát csak néha zavarja egy-egy itt-ott felbukkanó czápa.

A hajó utjával habzó hullámokat ver fel a tenger zöldes vízből s a szél fölkapja e hullámokat s finom eső alakban szórja a fedélzet sétálói közé.

Különben minden csendes, néma, csak a tenger végtelensége beszél az alkotó művész hatalmáról, teremtő képességéről.

De nemsokára fölhangzik a zongora kellemes hangja Egy cayeni francia nagy jártassággal csodás dallamokat csal ki, majd énekező csalja be a sétálókat s kezdetét veszi a concert, melynek szereplői annyiféle nemzetből gyűltek össze itt.

(Folyt. köv.)

dalai vonulnak emlékezetünkön át. Ez iskolákat úgy tekintjük, mint élő individuumokat, a melyeknek bár változnak képviselői, de a jelleg ugyanaz, melyet az ősök adtak nekik, a jellem bennök az most is, a mi századok előtt megteremté, a mely fenntartotta annyi időn át. Magyarország tanügyi fejlődésének történetét a legnagyobb részben a felekezeti iskolák történetében látjuk megírva. Magyarországon, ha iskolai életéről beszélünk, azt még ma sem kereshetjük máshol, mint a felekezeti iskolákban, a melyek nem szorítkoznak egyoldaluan csupán az elme fejlesztésére, a formális képzésre, hanem a konfessziók erkölcsi alapjában rejlő erőnél fogva, az ifju előtt a szív, a kedély világát is feltörekteszen nyitni, és ezt nem tudja elárni a tudomány bármiféle hatalmas eszközeivel rendelkező, bármiféle fényes termékekbe elhelyezett tanintézet sem, hanem csak egy tanítói hivatal marad mindaddig, míg ez az individualitása nincsen meg. Lehet a tanítás módja rendszeresebb, lehet fokozni az ismeretek átadását és megszerzése módjának könnyűségét, lehet a tanügyi adminisztráció terén fényesebb eredményeket érni el, de a főcél: embereket nevelni, kikben az ész és kedély a kellő harmoniában van, egy terjedt épület emelése, egy csomó tanár kinevezése, fényes berendezés által elérni nem lehet. Magyarországon a tanügyi adminisztrációjában, azt a vonást kiemelkedőleg látjuk, hogy az irányadó elvek megállapításánál az intézők szeme előtt majd az angol iskola, majd a német gimnáziumok, majd a francia intézetek lebegtek; tanügyi férfaink ismerték, ismertették a legapróbb részleteiben a külföld minden államának iskoláit, közoktatásügyünk intézői előtt míg a szerb és bolgár iskolák is tisztetesen ismeretesek, de azokban az iskolákban levő szellemet, az ott kifejtett életet, mely iskolák Magyarországon a nevelésügyének századokon át kizárólagos hirdetői valának s működésük megállapodott elvekszerint történt, egyáltalán tnikintetbe nem vették, iskoláink beleletét a mi embereink nem ismerték s a dolog általában úgy tűnt fel, mint ha magyarországon tanügy nem is létezett volna s azt új-ból kellett teremteni. A törvények megemlékeznek felekezeti iskoláinkról, kiváló engedményeket adnak, de szerény véleményem szerint, annyi százados szolgálat után nem engedmények kellett volna, hanem határozott eszközök és módok nyújtása, hogy ez iskolák a modern követelmények szerint, de megtartva a mult által megszilárdított alapot, fejlődhessenek. Első sorban a meglévőket kellett volna a kellő színvonalra helyezni, azután a szükség szerint újakat alkotni, melyek mesterségesen tenyésztett voltaknál fogva, csak hosszú idő múlva fogják felmutathatni a kívánt eredményt.

Az eljénzéssel fogadott megnyitó beszéd után a megalkulás következett. Majd S z á s z Domokos ref. püspök sürgönye olvastatott fel, melyben távol maradását indokolta és áldást kért az értekezlet munkálkodására.

(Folyt. köv.)

Felhőszakadás és jégverés.

Pünkösöd első napján délben Nagyenyed városa és vidékének lakosai, bár az előző napokban és hetekben hozzászórtak a heves szél, zápor és árvízhez, nyugtalan-sággal vették észre, a szélnek viharzerű tombolását.

A fák, bokrok koronái mintha hajlongva esedeztek volna a fékvesztett természethez, az épületek mintha vissza kérétek volna kiméletet.

Egy óra tájban megeredt a zápor nagyobb részt bor-sónyi, ritkán mogorónyi jéggel vegyest. Csakhamar az utcai árkokon patakok rohantak zuhogva alá és pedig oly-bó vízzel, hogy a közkutak is megteltek a kiömlő árból, a Várszeg-utcai túlaradt alsó esatornából a telkeken keresztül áramlott a víz a patakmeder felé.

Az Órhegyről jövő völgyek torkolatánál a Báróczy sikátor és Grünchenell valóságos delták képződtek a le-hordott földből.

Két órakor megáradt a Torockó-pataka és három óráig árjai folyton emelkedvén oly magasságot értek el, mint azt évtizedek óta nem láttuk.

A hideg szennyes hullámok a megyeház előtti 2 méter magas kőpart felső parkányát is ellepték.

A Vízközön és Felső Porondon több ház lakhatatlanná lett, az Alsó-Porond minden telkét elborította a víz s a Tövis-utcai hidhoz vezető órázáguton hőmpölygött keresztül. A Főtér egyfelől a Wilk házáig, másfelől a Ludvigh házáig volt ellepve:

A telkek kapuibán, a lakások ajtajában rögtönzött földtorlaszokkal védelmezte magát a megtámadott lakosság, néhol

A megyeház előtti hídtól kezdve a patak balpartján fekvő szép kertek elárasztattak.

A Sándor Miklós kertjének nekiroháló ár átlörte a Várad kert földtöltéssel is védelmezett két deszkablá-ját és végigsepert a szép veteményes ágyásokon temé- telen kárt okozva, A Várad ház hátsó udvarát egészen ellepte, a magasban fekvő közkedveltségű kutat színtől meg-töltötte, az istálló hidlását felszedte s a torlaszsal vé- dett picébe is beszívárgott.

A Lázár Károly kerítését lesodorta s a Fürdő-utca közepéig minden kertet, telket előntött a malomárok mentén.

Szerecsére a zugó zilipjét felhuzta az uszómester s az uszoda és diszkertje ment maradt.

A gát vízvezető korlátjából négy táblát elsodort, neki rontott e résen a minoriták kertjének, alámosta új palánkját, elhordta alsó deszkáit és csőlnakozhatóvá tette a koresolyázó pályát.

A koresolyá pálya őrházát lakhatatlanná tette.

Minden malomárkot kavics-csal feltöltött, a malomjár- rást beszüntette.

A cigánysor legtöbb háza víz alá került, némely embernek utolsó párnája is átázott.

A dr. Magyar kertje előtt az utat megszagatta, a védgátat elseperte.

Az uszodai védgát 3 sor cölöpzete is a vesszőfonástól és kötöltéstől megfosztva mered másfél méter magasan az ár lefolyása után a levegő felé.

A Magyar-utcán levezető fő gyűjtő árok a Szenátor felét elárasztotta tulbó hajjaival s a malomárkon és Hosszu János telkén keresztül sietett a legrövidebb uton a patak hullámaival egyesülni.

A Tatár kertje mentes maradt, jelöl, hogy az állam- vasutak által létesített patakmeder szabályozás jó volt.

Ugyanis eddig e telket sokkal kisebb árvizek is el- lepték volt.

A Szini és Lengyel féle kertek elárasztattak ugyan, de korán sem oly mértékben, mintha a patakmeder sza- bályozás nem történt volna meg. A tapasztalat tehát egy aggodalom alaptalanságát mutatta ki; sőt épen az ellenkező föltevés mutatkozott alaposnak, hogy t. i. a Hid-utca magas töltése meglasztván az árt, bő iszapolás jött létre sodrás nél- kül. Ezáltal a Vasut-utca végén levő mélyedés is szépen betöltetett.

Egy szerencsétlenség is történt. A Tóth-utca 8 sz. alatt levő ház egy alámosott jegenye által ledöntetvén, egy szegény asszony karján sérülést szenvedett.

Az új köpartból a vasuti patakmeder szabályozás leg- exponáltabb pontján, bár az előző árak már egy méter kö- burkolattól leválasztottak, alig 2—3 négyzetöget sodort el az árvíz. A szabályozási munkálat tehát a tűzpróbán túl van és sokkal nagyobb árvíz alkalmával is jó szolgálatot ígér.

* * *

A jég az enyedi határban a csombordi oldalon nem ártott, a felenyedi oldalon a kecorica levelét mérsékelten hasogatta, a szőlőket megéptedeste.

Felenyed felső határát tönkre tette. A búzából alig egy-egy szál van förtelen, a kukorica törve földfelé hajva csúng. A kender pozdorjává tört. A szilvatermés fele a föld- dön. A szőlőnek tolszár vastag ifju galyai hevernek a föld- dön, a termésnek azonban keveset ártott.

Felenyedhez hasonló jégverés híre hallik: Muzsina és Vládházáról, Miriszló, Tompháza és Ujfaluról.

Lapád felé erősen esett. Ugy látszik a Pilis két ágon ontotta a jeges zivatart és Enyed a rosszától menekült, a jégverésnek.

* * *

(Tordai) Grail Erzsé a kedves szavaló művésznő ki- sebb kiránduló társasággal Torockóú időzött pünkösöd nap- ján. Délután 4 órakor indult vissza, de a Kő közötti ut any- nyira el volt mosva, bár Torockón nem esett, hogy vissza kellett térniök Torda felé és 9 órai ut után érkeztek meg másodnapján reggel 1 órakor szerencsére minden egyéb baj nélkül.

Egy más turista társaság a Pilisen járt, a zivatar kez- detét látva a szabaderdei pástorlakba sietett, ott megvárva az eső elülését s a patak lefolyását, 5 órakor minden baj nélkül, szárazon érkezett haza.

A megrongált, elsodort s járhatatlanná vált torockói utszakasz kitarítására Szász József a járás erőyes főszolgá- birája Pünkösöd 3-adnapján 800 embert rendelt ki a közeli 4 faluból, kik megfeszített munkával az utat járhatóvá tették. A végzett munkáról fogalmat adhat annak felemítése, hogy máskor észrevehetetlen vizárakban oly víztömegek gyűltek össze, melyek 15—20 métermagúság szikla koloncokat gu- ritottak az uttetre. 6—8 ember csak nagy erőfeszítéssel tudott egy-egy ilyen eltévedt tömzst megmozdítani s a pa- tak med-rbe gördíteni.

Vegyes hírek.

— Gyászhir. B á n f f y Zoltán báró, Maros-Torda megye volt főispánja s Kemény Kálmán báró főispánunk ő nagyméltóságának sógora távirati tudósítás szerint 50 éves korában Berecztelkén május 7-én tüdőszélhűdés kö- vetkeztében jobb létre szenderült. Az elhunyt főúr egy- gyetlen fia volt a nagyhirű b. Bánffy Jánosnak, mint nagy- gyon fiatal ember a Garibaldi legiójában szolgált, később visszatért hazájába s családi birtokán gazdaskodott. Ma- ros-Tordamegye főispánjává kinevezetvén, a Lipót-rend lovagkeresztjével lett kitüntetve. Megyjét erős kézzel kor- mányozta s e miatt az ellenzék néhány tagjával erős ösz- seütközései voltak, melyek valószínűleg megrendítették a

különbön erős szervezett férfi idegrendszeét. Hivataláról lemondván csendes visszavonultságban élt családi birtokán Berezovkán, hol váratlanul lepte meg a halál.

— Némét tudós városunkban. Alispánunknak néhány nap óta kedves vendége van: Homayer Sándor nyug. porosz őrnagy s nagyírt természettudós Pomerániából, ki a budapesti ornithologiai congressuson felkérés folytán az egyik díszelőadást tartotta s az ott alispánunkkal megkötött barátságot szorosabbra fűzni jött el balatoni kirándulásából szűkebb hazánkba, melyet eddig csak leírásokból ismert. Homayer Sándor az ornithologia terén elismert szaktekintély, nemeslelkű emberbarát, minden nagyképekűdéstől ment, kedves ember s hazánkban meleg barátja, ki annyira megszerette a magyar nép sajátosságait, hogy már hat ízben látogatta meg hazánk különböző vidékeit s hajlott kora dacára még többször szándékozik hozzánk ellátogatni, az lévén a legközelebbi célja, hogy magyar szaklapban magyar tárgyról írjon s ezáltal viszonzza a sok kitüntetés és szíves előzékenységet melyben magyar barátjai és tisztelői annyiszor részesítették. Közelebbről még szándékoznak egyet-mást följegyezni e köztünk időző érdemes férfuról.

— Meghívás nyári mulatságra. E hó 18-án (szombaton), vagy ha az idő nem kedvez, 22-én (szerden), délután 6 órakor, a sétaterén rendezendő „Rózsaszalonna Majálisra,” a május 22-én tartott hangverseny t. hallgatóit és szereplőit, a nagyenyedi Dalkör rendes és pártoló tagjait, családjaikkal, ismerőseikkel együtt, szívesen látja és meghívja a Dalkör választmánya. Családjegy ára 1 frt; személyjegy 50 kr; ifjúságijegy 30 kr. Családjegyek csak előre, a könyvkereskedésekben, néveljegyzve, válthatók. A szereplőket, a rendes és pártoló tagokat tiszteletjegy illeti. Ha tisza bevétel lesz, ez művészeti jótékony célokra van szánva.

— A m. t. Akadémia által a koronázási jubileumra irandó ódára kitűzött 100 aranyat Vargha Gyula nyerte el, nyolcvanöt társa közül. Mellette legnagyobb figyelmet keltett Szabó Jenő ünnepi ódája, mely lapunk múlt számában közszé is volt téve.

— Évzáró vizsgák az állami polgári leányiskolában következő sorrendben tartatnak meg: június 22-én d. e. 8—11-ig I.-s osztály, 23-án d. e. 8—11-ig II. ik oszt. d. u. 3—6 ig III.-ik oszt. 24-én d. e. 8—11-ig IV.-ik oszt. évzáró vizsgák minden tantárgyból. 24-én d. u. 3 órakor évzáró ünnepély az ev. ref. templomban. A vizsgák a régi városház nagytermében tartatnak. N. i. kézi munkák és rajzok az új városház nagytermében lesznek közszemlére kitéve. — Szülőket és érdeklődő tanügy barátokat tisztelettel meghív Sebestyén Sándor, helyettes igazgató.

— A körorvosi intézménynek megyénkben való életbeléptetéséről alkotott szabályrendeletet a belügyminiszter f. é. május hó 29-én megerősítette. Ezen szabályrendeletet a törvényhatósági közgyűlés b. ú. miniszter ajánlatára két lényeges pontban módosította: 1. a körorvos fizetését nem a megye házi pénztárából, hanem a körbe osztott községek által e célra kijelölendő valamelyik község pénztárából fogja felvenni. 2. A járás-orvos csak abban az esetben bízható meg ideiglenesen a körorvosi teendővel, ha az illető kör ismételt pályahirdetések után sem kaphatna rendes körorvost.

— Árvis és jégeső. Pünkösöd első napján vész jósó sötét fellegek tornyosultak a nyugati égbolton. Délután fél három óra tájt sűrű villámlás, erős dörgés s zúgó szélvihartól kísért erős zápor kezdett omlani N.-Enyeden is oly bőséggel, hogy az utcák pár perc alatt járhatatlannokká váltak a keletkezett utcai patakok miatt. Csakhamar mogyoró nagyságu jég kopogtatta a házfedeleket. Szerencsére jég és zápor 10 perc múlva megszűnt s szép verőfényes idő váltotta fel. A viharral együtt érkezett meg a „nagy patak” is, piszkos árjaival elöntve a patak menti kerteket, utcákat és házakat s kettőlől a piac alantabb fekvő részeit is elárasztotta. A közelebbi években szokatlan magasságu áradat átsapott a vármegyeház előtti kőtámfal koronáján is, nagy boronákat s szénaboglyákat sodort tova, a malom-gát oldal deszkázatának egy részét elecsépette, a megyei utnak nyírmezői szakaszán 90 méter hosszban a támfalat erősen megrongálta s ezáltal 3—4 ezer frt kárt okozott. A jég sok szőlőgerzedet és gyümölcsöt levért s a szőlő hajtásokat letördelte. A közeli falukban, különösen Miriszlón és Felenyeden a kár még nagyobb.

— A román küldöttség Bécsben. Ismertünk a Maros vidékén valahol Csapó körül egy derék magyar öreg urat, a ki élete fogytáig avval szeretett dicsekedni, hogy kétszer járta meg Bécsbe a maga költségén. Ez persze az ő fiatalkorában nagy dolog volt, a mit hazánkban kevés halandó mondhatott el magáról. Azóta a világ megváltozott, most a szebeni román komité kibocsát egy körözüvényt, hogy most épen nagyon időseztér egy kis fris tüntetést csinálni Bécsben az osztrák császár mellett a magyar király ellen, siessenek a hívek május 28-ára Bécsbe minél többen azt a dolgot megeselekedni. Fel is siettek vagy 250-en azon elhatározással, hogy jó nagy lármát csapnak, de a rendőrség beavatkozott, s nyilvános gyűlést felosz-

latta s ő felségénél sem sikerült fogadtatást kieszközölni. Dr. Ratiu a következő napon Braunnak, a kabinet iroda főnökének nyújtotta át a terjedelmes memorandumot, mely véleményezőre végett a magyar ministeriumhoz fog áttétetni. Megyénkbeli tudunkkal a következők vettek részt a kudarcos végződött kirándulásban: Csató Lajos ügyvéd, gör. kath. érsekségi ügyész és Muntján Juon földész Balásfalváról; Isztradia Juon Szászcsanáról és Riez Efrém utépítési vállalkozó Tóvisről. Hir szerint a küldöttség tagjai fejenként 50 frt utiköltséget kaptak s így ha majd megválnának s az igazsághoz hiven fogják elbeszéli életök nevezetesebb eseményeit, a csapói öreg urnál valamivel szerényebben, csak arról fognak mesélhetni, hogy egyszer megjárták Bécsben, fele részben a magyar költségén.

— A kolumbásli legyek a nedves hideg idő dacára nagyobb mennyiségben mutatkoznak Bucsumban és Kornán. A szűkeges védintézkedések elvannak rendelve.

— Iszonyu bányaszerencsétlenség történt Csehországban a Prizbrámi ezüst bányákban. Több tárna meggyúlt s a május 31-én munkában volt 807 ember közül csak 475 tudott idejkorán menekülni. Eddig 304 holttestet hoztak ki a különböző bányákból. Király ő felsége 10.0000 frtot küldött a hátramaradt családtagok segélyezésére.

— Császár találkozás. Sándor cár e hó 7-én Kielben meglátogatta Vilmos német császárt. A cár hajón érkezett s a városban is oly távol tartották tőle a polgári lakosságot, hogy senki sem láthatta. A két uralkodó találkozása — mint írják — igen szívélyes volt, idejük nagy része a hajóraj megszemlélésével telt el. Kielből a cár Dániába utazik.

— Az öregek megifjítása. Párizsból jelentik, hogy a tudományos akadémia legutóbbi ülésén Brown-Séquard jelentést tett az ő sokszor kigunyolt módszeréről, hogy miként lehet az öreg és kimerült emberi testbe új erő öntölni. Brown-Séquard azt állítja, hogy egy 72 éves öreg ember legalább is tíz évvel megifjodik e módszer alkalmazása mellett. Egy 89 éves aggyastán pedig, aki már évek óta nem tudott járni, Brown-Séquard szerének alkalmazása mellett, csak néhány befecskeendőre is, olyan eleven lett, mint a csik — mikor még eleven. Kedve kerkedett lovagolni és tényleg kilovagolt a boulognei erdőig és vissza s a legkisebb kimerülés sem volt észrevehető rajta. Olyan tökéletes ez a módszer, hogy egyik aggyastán kezelését betiltották a vagyona áthító örökösök, akik még csak „vigyorgók” voltak és szerettek volna már „nevetők” válni. Eddig körülbelül 20.000 ember gyógyult meg Brown-Séquard szere mellett. N—t.

Csarnok.

Fehér rózsá.

Gyönyörű szép május reggel,
Telve a szív érzélemmel!
Harmat csepp a virágszálon,
Dalos madár minden ágon;
A szökőkút csattogása,
Ákácfának virágzása
Ugy eltölti a szívemet;
Minden csak rád emlékeztet.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az 24—52

„Egyetértés”

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatosasága, kifinomsága, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették népszerűvé. A kormány körében elforduló eseményekről az „EGYETÉRTÉS” olvasói értesültek első sorban. Az országgyűlési tárgyalásokról a legreálisabb, tárgyilagos hí tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöli. Bármely párthoz tartozók is a képviselő, beszéde az „Egyetértés”-ben a legterjedelmesebben közöltetik. Ez az óriási terjedelmű lap egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célt szolgál, mert napokint megtalálja benne a család, a hölgyvilág s a maga szép-irodalmi olvasmányát a világirodalom legkiválóbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárcacikkeket legjobb íróiktól, divat tudósítást Párizsból stb., ugy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az „Egyetértés”-nek e rovattal a versenyt kiállhatna. S ezzel szemben ott van az „Egyetértés”-nek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jóértesültség tekintetében utólrhetetlenek van elismerve a magyar sajtóban. Egyik legfőbb érdeme az „Egyetértés”-nek, hogy az események ösmertetése körül soha semminemű tekintetűl sem hagyta magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölülte áll minden pártérdeknek és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításainak is mindenkor a párttekineteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerzett meg a közölsmerést, mely abban nyilvánul, hogy az „Egyetértés” olvasói között minden pártból találunk híveket. Az „Egyetértés” gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdáközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvi lapra, mert az „Egyetértés”, kereskedelmi s üzleti tudósításainak bő ségével a többi lapok már fel sem veszik a versenyt. — A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két óvtízad óta tudja már, hogy az „Egyetértés”-ben megtalálja mindazt, a mire szükségé van, s e miatt az „Egyetértés” ma már nélkülözhetlené vált, mint a hazai kereskedelmi, ipar- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezér lapja. Üzleti dolgokban az „Egyetértés” a legjobban informált lap Magyarországon. A rendes rovatokban s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közöltöt bö tudósításokon kívül végre csak az „Egyetértés”, 3 speciális rovatát említhet meg, melyek országos híre tettek szert. Ezek az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság melyek mindegyike egy-egy szakapot képes pótolni. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS”-re,

melynek előfizetési ára: egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámokat a kiadóhivatal kívánatra ingyen és bérmentve küld. Az „Egyetértés” felelős szerkesztője és kiadó-
tulajdonosa:
CSÁVOLSZKY LAJOS.

Es elmegyek a ligetbe —
Ott is csak te jutsz eszembe!
Fájdalmamban felsohajtok:
Hová lettek a szép álmok? —
Álmodoztam, boldog voltam.
Felébredtem és csalódtam!
Szívem sajg, most is sírok
Es mégis csak rád gondolok.

Utóljára a mint váltunk —
Egyénásnak rózsát nyújtottunk:
Piros rózsát adtam neked,
Én fehérét kaptam tőled.
Piros rózsát, szerelmemet,
Vele együtt életemet
Eltiportad kegyetlenül
S rád gondolok szüntelenül.

Szerelmemet eltemetem;
Fehér rózsá mellé teszem
Zöld levelet: reményemet,
Kék szallagját: hűségemet.
Fehér rózsá a kedvecem
Az jelölje majd nyughelyem,
Boruljon a sírhalmomra!
Szegegy rózsá, fehér rózsá.

Penelope.

Felelős szerkesztőség:

DR. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

HIRDETÉSEK

Egész selyem, mintázott Faulardokat
méterenként 85 krtól egész 1 frt. 65 krig (mintegy 450 különböző árnyalatban) negrendel! egyes öltönyökre, vagy egész végekben is szállít házhoz szállítva, postai-ér és vámmentesen HENNEBERG G. (ca. kir. udvari szállító) selyemgyár a ZÜRICHBEN. Minták postafordulóval küldetnek. Svájca címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (6)

Még csak néhány napig.

Huzás már június hó 23-án.

MAGYAR 2—2

ÁLLAMI JÓTÉKONY-SORSJEGYEK

Főnyeremény 60.000 frt.

Az összes nyeremények 160.000 frtra rugnak

Egy sorsjegy ára 2 frt.

Sorsjegyek kaphatók: a lottóigazgatóságnál Budapesten (Pest fővámház, félmelet), hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lotto-, ső- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivataltal, a bécsi „Mercur”-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyáru közegnél.
Budapest, 1892. április 1-én. M. kir. lottó-igazgatóság.